

'דרך אפרתה'

בטאון המכללה
למורות וגננות — אפרתה

ג

הוראת האגדה

עורכים: ישראל רוזנסון, ציון עוקשי

תשנ"ג 1993

הוצאת מכללת אפרתה רח' בן יפונה 17 ירושלים

הקדמה

גיליון זה, שלישי במספר, של 'דרך אפרתה' מוקדש כולו לעיסוק בשאלת האגדה והוראתה. אגדת חז"ל הינה החוט המקשר בין ההגות המקראית למחשבה היהודית המאוחרת יותר, וקשה לתאר איזו שהיא חשיבה דתית יהודית מודרנית מבלי שתושתת על אדני אגדת חז"ל. למותר לציין עד כמה גדול ומושרש חלקה בפרשנות המקרא. דא עקא, חרף ההכרה בחשיבותה, לא זוכה עדיין האגדה לעיון יסודי שיסייע בהקניית דרכים וכלים להוראתה במסגרות החינוכיות השונות. על כן בא בטאונו לעודד דיון פתוח וחופשי שיסייע לעוסקים בהוראת מקצועות הקודש בחשיבה ובגיבוש עמדות בענייני האגדה השונים. המאמרים המובאים כאן מייצגים גישות שונות של מחברים שונים, ועוסקים במגוון פניה של האגדה וזיקתה לתחומים אחרים. הילכך יש לראות קובץ זה כמקראה לאגדה, שמתוכה יבור לו הקורא את המתאים לצרכיו, ויפתח את שיקוליו, שהרי רק מתוך הכרת המיכלול יתפתח שיקול הדעת המקצועי.

גיליון שלישי של 'דרך אפרתה' אינו דבר של מה בכך. תפילתנו שהבטאון שהגיע לשנות חזקה ימשיך ויתבסס לתועלת תלמידות המכללה ומוריה.

העורכים

© כל הזכויות שמורות
לבית מדרש למורים וגננות "אפרתה"

הודפס בדפוס "אחזה", ירושלים

תוכן העניינים

רשימת המשתתפים

פרופ' אפרים חזן — מרצה באוניברסיטת בר אילן — המפקח המרכז להוראת הספרות בממ"ד.
 ד"ר לאה חובב — מורה לספרות — מכללת אפרתה.
 רפאל ירחי — מורה לפסיכולוגיה חינוכית וחינוך — בית מכללת אפרתה.
 ד"ר גבריאל חיים כהן — מנהל מכון גולד. מרצה באוניברסיטת בר אילן.
 הרב יצחק נפחא — מורה למקצועות קודש ומדריך פידגוגי — מכללת אפרתה.
 הרב עמוס סמואל — מורה לתורה שבעל פה — מכללת אפרתה.
 ציון עוקשי — מורה ללשון עברית — מכללת אפרתה.
 נעמי קאסוטו — מורה לאמנות — מכללת אפרתה.
 ד"ר ישראל רוזנסון — מורה למקרא ואגדה — מכללת אפרתה.

כרים שמושכים לבו	של אדם כאגדה'	— על האגדה בדברי חז"ל — לקט מאמרים.	7
האגדה	דברי חכמים והוגים.	— דברי חכמים והוגים.	17
יראל ח. כהן	המדרש כדרך להוראת פשוטו של מקרא.	— המדרש כדרך להוראת פשוטו של מקרא.	25
ון עוקשי	הבנת הנקרא בפרשנות מקרא ובמדרש אגדה.	— הבנת הנקרא בפרשנות מקרא ובמדרש אגדה.	33
מי קאסוטו וישראל רוזנסון	פשט, דרש ואומנות יהודית — עיון 'מדרשי' בציורי עקידת יצחק.	— פשט, דרש ואומנות יהודית — עיון 'מדרשי' בציורי עקידת יצחק.	45
זוס סמואל	כיבוד אב ואם של דמא בן נתינה.	— כיבוד אב ואם של דמא בן נתינה.	75
וראל רוזנסון	בית אלפא — פסיפס של אגדות — על האגדה ועל ארכיאולוגיה, מבט לעולמם של חכמי האגדה.	— בית אלפא — פסיפס של אגדות — על האגדה ועל ארכיאולוגיה, מבט לעולמם של חכמי האגדה.	85
זרים חזן	על מקומה של האגדה בלימוד הספרות.	— על מקומה של האגדה בלימוד הספרות.	119
זה חובב	דמויותיהם של חכמים כדרך שהן מצטיירות באגדת חז"ל — דרכים להוראת סיפורי האגדה.	— דמויותיהם של חכמים כדרך שהן מצטיירות באגדת חז"ל — דרכים להוראת סיפורי האגדה.	123
אל ירחי	הוראת האגדה לאור בחני ההכרה.	— הוראת האגדה לאור בחני ההכרה.	137
וראל רוזנסון	לקראת תוכנית לימודים באגדה.	— לקראת תוכנית לימודים באגדה.	153
חק נפחא	על הלכה ואגדה.	— על הלכה ואגדה.	183